

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΩΝ Ε.Α.Ε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3^ο ΘΕΜΑ

Οι μαθητές/-τριες ενθαρρύνονται, μέσω των ερωτημάτων, σε μια κριτική προσέγγιση της ιστορικής πηγής και στη διατύπωση του δικού τους ιστορικά τεκμηριωμένου λόγου.

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική μελέτη του Κειμένου και την ιστορική αφήγηση, να αναφερθούν στις σημαντικότερες συνέπειες της θεματικής διοίκησης για το βυζαντινό αμυντικό σύστημα και την κοινωνική οργάνωση του βυζαντινού κράτους, αξιοποιώντας ενδεικτικά τις εξής αναφορές:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ**:

- «Με το θεσμό των θεμάτων δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού εντόπιου στρατού, πράγμα που απάλλαξε κι αυτό την αυτοκρατορία από τη δαπανηρή στρατολόγηση αλλοδαπών μισθοφόρων, που δεν ήταν πάντοτε ούτε αφοσιωμένοι, ούτε επαρκείς»
- «Με τον τρόπο αυτό αυξήθηκαν οι βυζαντινές στρατιωτικές δυνάμεις στα πλαίσια ενός υγιέστερου στρατιωτικού και διοικητικού συστήματος, που ήταν απαλλαγμένο από τις αδυναμίες και τα προβλήματα ασφαλείας, αυτά που συνόδευαν το παλαιό σύστημα της στρατολογήσεως μισθοφόρων»
- «Εξάλλου η δημιουργία των στρατιωτικών κτημάτων ενίσχυσε τον θεσμό της μικρής αγροτικής ιδιοκτησίας».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Κεφάλαιο 1, 2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις, β. Εσωτερική αναδιοργάνωση], μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα: «[...] Τα νέα διοικητικά μέτρα είχαν σημαντικές συνέπειες ... και ομοιογενείς κοινότητες χωρίων [...]».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση ιστορικού παραθέματος και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που θα αναφέρεται στη στις συνέπειες της θεματικής διοίκησης στο αμυντικό σύστημα και την κοινωνική οργάνωση του βυζαντινού κράτους.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση του Κειμένου και την ιστορική αφήγηση, να αναφερθούν στις υποχρεώσεις των στρατιωτών-αγροτών που συγκροτούσαν τους θεματικούς στρατούς του βυζαντινού κράτους, αξιοποιώντας ενδεικτικά τις εξής αναφορές:

Από το ΚΕΙΜΕΝΟ:

- «Εκτός από τους στρατιώτες των ακριτικών περιοχών [...] ένας σημαντικός ακόμη αριθμός βυζαντινών γεωργών έλαβε «στρατιωτικά κτήματα» με τη δέσμευση να προσφέρει στρατιωτική υπηρεσία»
- «Ο νέος στρατός των θεμάτων απαρτίσθηκε από στρατιώτες γεωργούς, εγκατεστημένους μόνιμα σε δικά τους κτήματα, από τα οποία εξοικονομούσαν τα μέσα για τη συντήρηση και τον εξοπλισμό τους»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Κεφάλαιο 1, 2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις, β. Εσωτερική αναδιοργάνωση] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα: «[...] Οι στρατιώτες διέθεταν στρατιωτόπια ... από τον πατέρα στον πρωτότοκο γιο [...]».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση ιστορικού παραθέματος και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αναφέρεται στις υποχρεώσεις που είχαν οι στρατιώτες-αγρότες των θεματικών στρατών απέναντι στο κράτος.